

Nr 82.

Av herr **Holstenson** och herr **Johansson, Johan**, om ökat anslag för bidrag till stenröjning å ofullständiga jordbruk.

I proposition till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t föreslagit, att 1,500,000 kronor skola utgå till statsbidrag för förbättring av ofullständiga jordbruk.

Det har visat sig, att dessa sedan år 1928 utgående anslag avseende betesförbättring, stenröjning och jordkörning varit mycket livligt uppskattade och att de medel, som härtill anslagits, icke räckt att bevilja bidrag i den omfattning, som skulle ha varit önskvärt och erforderligt.

Särskilt det sedan år 1931 utgående anslaget till stenröjning har visat sig otillräckligt. De bidrag, som våra hushållningssällskap med detta anslag kunnat bevilja, ha endast till en ringa del täckt de inkomna ansökningarna. I många fall har man ansett det lönlöst att söka, varför det sökta beloppet icke korresponderar med verkliga behovet å detta område.

Få anslag synas emellertid vara så motiverade för upphjälpande av det mindre jordbrukets bärkraft som just detta. De mindre jordbruk, som det här är fråga om, äro i regel tillkomna genom ett intensivt arbete i en karg natur. Våra förfäder ha under arbete, möda och försakelse lagt teg till teg, brutit sten och uppfört hägnad kring åkrarna och därmed skaffat sig och de sina en knapp bärning. Svårigheterna ha emellertid ökats för innehavarna av dylika jordbruk genom de senaste årtiondenas snabba utveckling på olika områden. Man behöver endast peka på omöjligheten att använda arbetsbesparande maskiner för att antyda en av dessa svårigheter.

Genom bidrag från statens sida söker man uppmuntra bildandet av sådana smärre jordbruk, varå ägaren och hans familj kunna beredas en skälig bärning. Vid sidan härav pågår och kommer allt mera att pågå ett nedläggande av redan befintliga mindre jordbruk, därest inte kraftigare åtgärder från statens sida åstadkommas för bibehållande av redan befintliga sådana. Redan odlad jord lägges i stor utsträckning åter till skog eller bete. I vissa fall är detta berättigat, då betestillgång eller skogstillgång är knapp och då tillräckligt med jord att bruka ännu återstår för att uppehålla det självständiga jordbruket. Men i många fall äro arealerna öppen jord redan nu för små för behovet.

Ett ökat anslag till stenröjning skulle även direkt och indirekt bereda arbete och således i sin mån bidraga till avhjälpande av arbetslösheten. Många av våra småbrukare äro för sin utkomst beroende av extra arbetstillfällen utöver vad jordbruket kan ge. Genom ett ökat anslag till detta ändamål skulle dessutom jordbrukarna kunna hålla mera lejd arbetskraft. Jag anser det därför fullt motiverat, att ökat bidrag till stenröjning tages av anslaget till

arbetslöshetens bekämpande. Åtgärder från statens sida för upphjälpande av vårt näringsliv ha i mycket stor utsträckning vidtagits, och stora anslag ha ställts till förfogande för att skapa verkliga, produktiva arbetstillfällen. Härigenom har man velat återföra så stor del av landets arbetsföra invånare som möjligt till direkt arbete i produktionens tjänst, och detta torde i längden vara den enda rätta vägen för arbetslöshetshjälpen. Vid valet av produktiva arbetsmöjligheter har även jordbruket ihågkommit. Av dylika årligen återkommande anslag kunna en del tillgodogöras av alla jordbrukare, såsom t. ex. anslaget till gödselvårdsanläggningar, andra åter, såsom t. ex. anslaget till täckdikning, endast av en mindre del. I full analogi härmed anse vi vara, att anslag till stenröjning beviljas till de jordbruk, som icke kunna tänkas inom en överskådlig framtid få sina stenbundna åkrar i sådant skick, att täckdikning kan förekomma.

Under påpekande av att medelsbehovet under år 1935 enligt inkomna ansökningar utgjorde kronor 596,930, vilket belopp såsom förut framhållits dock torde understiga det fullständiga behovet, och med hänvisning till vad vi anført angående detta anslag såsom direkt avseende att lindra arbetslösheten å landsbygden få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att för år 1937 under nionde huvudtiteln, punkt 133, utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit ställa ett belopp av 500,000 kronor till förfogande för utförande av stenröjning å ofullständiga jordbruk; samt

att medel härtill måtte anvisas av anslag till arbetslöshetens bekämpande.

Stockholm den 20 januari 1936.

Allan Holstenson.

Joh. Johansson.